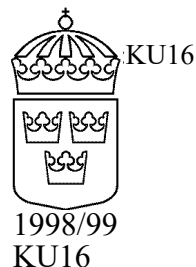

Konstitutionsutskottets betänkande

1998/99:KU16

Vissa revisionsfrågor

Sammanfattning

I betänkandet föreslår utskottet med stöd av sin initiativrätt ändringar rörande internrevisionen av riksdagen och dess myndigheter samt rörande externrevisionen av Riksdagens revisorer. Vidare föreslås vissa smärre ändringar i instruktionen för Riksdagens revisorer. Förslagen är föranledda av Riksdagens revisionsutrednings arbete.

Förslaget innebär ändringar i följande lagar: lag (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer, lag (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m., lag (1988:1385) om Sveriges riksbank samt lag (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän. Ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 2000. En ändring i revisorernas instruktion som föreslås med anledning av att även andra än riksdagsledamöter kan väljas till revisorer bör dock träda i kraft den 1 juni 1999 och tillämpas från den 1 januari 1999. Lagförslagen återfinns i bilaga 1 till betänkandet.

Inledning

Riksdagens revisionsutredning tillsattes av talmanskonferensen efter förslag från konstitutionsutskottet (bet. 1993/94:KU18 och bet. 1994/95:KU28). Revisionsutredningen lämnade sin slutskrivelse i oktober 1997. Förslagen rörde uppgifter, arbetsformer och resurser för Riksdagens revisorer. Enligt Revisionsutredningen bör Riksdagens revisorers ansvarsområde utökas dels genom en ytterligare förskjutning mot stora, myndighetsöverskridande systemgranskningar, dels genom att årlig revision inom Hovstaterna bör ingå i myndighetens ansvarsområde. Utredningen föreslog att revisorernas årliga resursram bör ökas med 5 miljoner kronor för att de nya uppgifterna skall kunna fullföljas.

Utredningen ansåg att den förändrade samhällsroll som Riksbanken kommer att ha i framtiden gör banken mindre lämpad att utföra revision åt den inre riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksdagens revisorer. Ett underlag för de berörda myndigheternas fortsatta överväganden redovisades av utredningen i denna del. Ansvar för upphandlingen av den externa revisionen av Riksdagens revisorer bör enligt utredningens mening av principiella skäl handhas av ett annat organ än myndigheten själv. Även i denna del redovisas ett underlag för ytterligare överväganden. Vidare föreslogs ändringar i lagen (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer.

Företrädarna i utredningen för Socialdemokraterna respektive Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna avgav reservationer. Vänsterpartiets och Miljöpartiet de grönas ledamöter lämnade särskilda yttranden. Beträffande de delar av utredningens förslag som behandlas i detta betänkande var dock utredningen enig.

Enligt talmanskonferensen redovisade Revisionsutredningen en splittrad bild av hur riksdagens revision bör organiseras. Talmanskonferensen anförde att det är uppenbart att utredningens resultat inte kan ligga till grund för en mer omfattande reform av Riksdagens revisorer. Talmanskonferensen förde inte något av Revisionsutredningens förslag vidare till riksdagen (förs. 1997/98:TK1).

Konstitutionsutskottet ansåg för sin del att riksdagen borde fatta beslut på grundval av Revisionsutredningens förslag i vad avser en resursförstärkning av Riksdagens revisorer med 5 miljoner kronor. Utbyggnaden borde delas upp på tre år. Vad utskottet anförde gav riksdagen som sin mening riksdagens förvaltningsstyrelse till känna.

Vidare instämde utskottet i talmanskonferensens bedömning att det kan vara skäl att under nästa mandatperiod pröva frågan om utformningen av riksdagens kontrollmakt på det ekonomiska området, sedan ytterligare erfarenhet vunnits beträffande uppföljning och utvärdering.

KU anförde dessutom:

Vissa begränsade frågor såsom Revisionsutredningens förslag om revisionen av Hovstaterna och internrevisionen inom riksdagsförvaltningen samt en översyn av revisorernas instruktion kan däremot göras i samarbete mellan KU och finansutskottet under nästa riksmöte (bet. 1997/98:KU27, s. 42).

I betänkande 1998/99:KU1 ställde sig utskottet bakom Revisionsutredningens förslag att Riksdagens revisorer skall svara för den årliga revisionen av Ståthållarämbetet och Husgerådskammaren fr.o.m. budgetåret 1999. Detta gav riksdagen som sin mening dels regeringen, dels Riksdagens revisorer till känna. Ändringen av lagen (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer med anledning av detta bör, anförde utskottet, ske i samband med den revidering av instruktionen som planeras genomföras under våren 1999 (bet. 1998/99:KU1, rskr. 1998/99:90–96).

Med stöd av sin initiativrätt för utskottet här fram förslag i de delar som utskottet berörde i betänkandena 1997/98:KU27 och 1998/99:KU1. Förslagen bygger på Revisionsutredningens arbete. Under hand har kontakter tagits med berörda myndigheter. Konstitutionsutskottet har berett finansutskottet tillfälle att yttra sig över en promemoria i ärendet. Promemorian finns fogad som bilaga 2 till betänkandet. Finansutskottets yttrande (1998/99:FiU2y) finns fogat som bilaga 3.

Internrevision av riksdagen och dess myndigheter

Revisionsutredningen

I enlighet med lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m. och lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank utför i dag revisionsenheten vid

Riksbanken internrevision av Riksdagens förvaltningskontor, Riksdagens ombudsmän (JO) och av Riksdagens revisorer.

Revisionsutredningen behandlade frågan om internrevision av riksdagsförvaltningen dels i utredningens slutskrivelse till talmanskonferensen, dels i utredningens bilaga 7 Internrevision av riksdagsförvaltningen. Enligt utredningen bör det framgå i lag att det är den inre riksdagsförvaltningen respektive myndigheterna själva som svarar för sin internrevision – oavsett hur uppgiften fullgörs. Utredningen förde inte fram något skarpt förslag i frågan om hur internrevisionen bör organiseras, men i nämnda bilaga redovisade utredningen ett beslutsunderlag för berörda myndigheter.

Riksbanken framförde till Revisionsutredningen att Riksbanken för sin del har bedömt att med den nya organisation och den nya roll banken kommer att få är uppgiften att sköta internrevisionen av riksdagens förvaltning mindre lämplig. Enligt Riksbanken bör banken därför upphöra med internrevisionsuppgiften för riksdagens förvaltning och övriga riksdagsmyndigheter (dvs. Riksdagens ombudsmän och Riksdagens revisorer).

Finansutskottets yttrande

Enligt finansutskottets uppfattning är det viktigt att internrevisionen för riksdagen och dess organ bedrivs på en hög ambitionsnivå och att en självständig granskning kommer till stånd. Enligt finansutskottet talar vidare mycket för att, som också framhålls i promemorian från konstitutionsutskottet, motsvarande regler om internrevision som för närvarande finns i instruktionen för Riksdagens förvaltningskontor även införs i instruktionerna för Riksdagens ombudsmän och för Riksdagens revisorer. Därigenom klargörs att det är respektive myndighet som själv svarar för den egna internrevisionen. Finansutskottet delar också den uppfattning som framförs i promemorian om att de närmare formerna för internrevisionens bedrivande ej bör lagregleras. Finansutskottet konstaterar att kostnaderna för internrevisionen genom de föreslagna förändringarna fortsättningsvis skall bäras av respektive myndighet.

Konstitutionsutskottets bedömning

Konstitutionsutskottet delar finansutskottets uppfattning att det är viktigt att internrevisionen för riksdagen och dess organ bedrivs på en hög ambitionsnivå och att en självständig granskning kommer till stånd. Självfallet skall internrevisionen bedrivas i enlighet med god sed på området. Konstitutionsutskottet finner det därför inte lämpligt att, som för närvarande är fallet, Riksbankens revisionsenhet utför internrevision av Riksdagens revisorer samtidigt som Riksdagens revisorer är externrevisor av Riksbanken. De bestämmelser som för närvarande reglerar att Riksbankens revisionsenhet utför internrevisionen bör således avskaffas. Därmed upphör även Riksbankens revisionsenhets internrevision av Riksdagens förvaltningskontor och Riksdagens ombudsmän.

I lagen (1983:1061) med instruktion för Riksdagens förvaltningskontor anges att förvaltningskontoret svarar för att intern revision sker av riksdags-

förvaltningen. Motsvarande regler bör införas i instruktionerna för Riksdagens revisorer och för Riksdagens ombudsmän. Även i lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m. bör det anges att det är berörd myndighet som själv svarar för sin internrevision. Därigenom klargörs att det är respektive myndighet som själv svarar för att internrevision sker.

När det sedan gäller hur och av vem som internrevisionen bör utföras anser utskottet att detta inte bör regleras i lag. En möjlighet är att Riksdagens förvaltningskontor tillsammans med Riksdagens revisorer och Riksdagens ombudsmän upphandlar den interna revisionen. Om myndigheterna finner någon annan lösning mer lämplig bör det dock inte finnas några hinder för detta så länge de allmänna kraven på internrevisionen är uppfyllda. Kostnaderna för internrevisionen bör bäras av respektive myndighet.

Externrevision av Riksdagens revisorer

Revisionsutredningen

Riksdagens revisorer svarar i dag för den årliga externrevisionen av den inre riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän, Riksbanken, Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond och även av Riksdagens revisorer. Revisionen sker i dag genom att Riksdagens revisorer själva upphandlar externrevision av en revisionsbyrå. Revisionsutredningen ansåg att Riksdagens revisorers ansvar för externrevision av den egna myndigheten innebär ett förhållande som inte kan anses vara lämpligt.

Revisionsutredningen diskuterade vilket organ som lämpligen skulle svara för externrevisionen av Riksdagens revisorer. Mot Riksdagens förvaltningsstyrelse talade att Riksdagens revisorer är externrevisor av den inre riksdagsförvaltningen. Mot finansutskottet (och konstitutionsutskottet) talade att utskotten i huvudsak är beredande organ för kammarens beslut och inte bör åläggas uppgifter som är av väsentligt annan karaktär. Utredningen fann att talmanskonferensen var det mest lämpliga alternativet. Talmanskonferensen är organisatoriskt ett organ som står över Riksdagens revisorer och har därför möjlighet att ta sig an de problem som skulle kunna uppstå.

Finansutskottets yttrande

Det är enligt finansutskottet betydelsefullt att riksdagen försäkrar sig om en oberoende och högkvalitativ extern revision av riksdagens eget revisionsorgan. Mot denna bakgrund är det, som också Riksdagens revisionsutredning understrukit, lämpligt att något annat organ än Riksdagens revisorer själva upphandlar denna revision. Den nuvarande ordningen bör därför inte behållas.

När det gäller frågan var ansvaret skall ligga för att den aktuella externa revisionen skall komma till utförande har olika alternativ övervägts. Enligt promemorian från konstitutionsutskottet är den mest lämpliga lösningen att finansutskottet ansvarar för upphandlingen av externrevisionen för Riksdagens revisorer. Revisionsutredningen ansåg å sin sida att talmanskonferensen var det mest lämpliga alternativet. Enligt finansutskottets mening har samt-

liga diskuterade alternativ såväl fördelar som nackdelar. Finansutskottet kan ställa sig bakom det som sägs i promemorian om att finansutskottet bör ta ansvaret för att den aktuella upphandlingen kommer till stånd, bl.a. mot bakgrund av att finansutskottet bereder ärenden om Riksdagens revisorer och i detta sammanhang kan ta upp eventuella anmärkningar från den externa revisionen. Finansutskottet vill samtidigt peka på att frågan om den framtida parlamentariska ledningsorganisationen i riksdagen för närvarande utreds av den nyligen tillsatta Riksdagskommittén. Det kan enligt finansutskottet mot denna bakgrund inte uteslutas att frågan om ansvaret för den externa revisionen av Riksdagens revisorer ånyo kan behöva prövas.

Finansutskottet tillstyrker med det anförda förslaget i promemorian och att ändringar som en följd därav görs i lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m. Finansutskottet delar också uppfattningen att kostnaderna för externrevisionen av Riksdagens revisorer fortsättningsvis bör täckas av anslaget för riksdagens förvaltningskostnader och inte som för närvarande av anslaget till Riksdagens revisorer.

Konstitutionsutskottets bedömning

Den mest lämpliga lösningen synes enligt konstitutionsutskottet vara att finansutskottet ansvarar för upphandlingen av externrevisionen av Riksdagens revisorer. Talmanskonferensen är i huvudsak ett rådgivande organ åt talmannen och har avgränsade befogenheter i riksdagens interna arbete. Finansutskottet bereder ärenden om Riksdagens revisorer och kan i upphandlingen av externrevisionen ta hjälp av förvaltningskontoret som också bör stå som formell kontraktspart. Den revisionsbyrå (motsvarande) som erhåller uppdraget utför externrevisionen och delger Riksdagens revisorer och finansutskottet revisionsrapporten. Om den externa revisionen anmärker på något kan finansutskottet ta upp detta vid t.ex. sin behandling av Riksdagens revisorers årsredovisning eller vid sin behandling av anslaget för Riksdagens revisorer.

Som finansutskottet påpekar utreds för närvarande frågan om den framtida parlamentariska ledningsorganisationen i riksdagen av den nyligen tillsatta Riksdagskommittén. Det kan mot denna bakgrund inte uteslutas att frågan om ansvaret för den externa revisionen av Riksdagens revisorer ånyo kan behöva prövas.

Lagreglering bör ske i lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m. Riksdagens förvaltningsanslag bör täcka kostnaderna för externrevisionen av Riksdagens revisorer.

Instruktionen för Riksdagens revisorer

Revisionsutredningen

Revisionsutredningen föreslog i sin slutskrivelse till talmanskonferensen vissa ändringar av lagen (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer. Enligt Revisionsutredningen bör instruktionen för Riksdagens revisorer

vara tydlig när det gäller omfattningen av revisorernas ansvar. Således föreslog utredningen ett nytt tredje stycke i 2 §:

Revisorerna skall också utföra årlig revision av riksdagsförvaltningen, Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond, Regeringskansliet samt Ståthållarämbetet och Husgerådskammaren. Granskningen skall ske i enlighet med god revisionsprincip i syfte att bedöma om redovisningen och underlaget är tillförlitliga och räkenskaperna rättvisande samt om redovisningen och ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter. Revisorerna skall dock inte utföra revision av den egna myndigheten.

Utredningen ifrågasatte om det behövs avdelningar för revisorernas arbete och ansåg att det är en fråga som revisorerna själva bör ta ställning till. Utredningen föreslog således att instruktionens föreskrift om att revisorerna skall vara indelade i tre avdelningar skall tas bort. Vidare ansåg utredningen att instruktionen borde ändras med hänsyn till att det statliga budgetåret numera omfattar kalenderåret.

Finansutskottets yttrande

Finansutskottet tillstyrker förslagen i promemorian från konstitutionsutskottet om ändringar i lagen (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer. Förslagen bygger i allt väsentligt på Revisionsutredningens arbete. Finansutskottet vill i sammanhanget understryka att arbetet inom Riksdagskommittén även kan komma att omfatta ändringar i instruktionen för revisorerna. Lagen faller inom finansutskottets beredningsområde. Av samordningsskäl bör det ankomma på konstitutionsutskottet att för kammaren framlägga de nu aktuella förslagen till lagändringar.

Konstitutionsutskottets bedömning

Konstitutionsutskottet anser i likhet med Revisionsutredningen att instruktionen för Riksdagens revisorer bör vara tydlig när det gäller omfattningen av revisorernas ansvar. Revisorernas uppgifter bör således anges tydligt i instruktionen. I enlighet med de beteckningar som används rörande hovet bör revisorernas granskningsområde anges gälla Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning. Vidare bör följande stycke tas bort (6 §):

Revisorerna kallas till sammanträde av talmannen så snart val av revisorerna har förrättats. Därefter sammanträder de på tider som de själva bestämmer.

Utskotten kallas av talmannen till sitt första sammanträde, men för Riksdagens revisorer, som är en myndighet och inte ett utskott, är det i praktiken ordföranden som kallar till det första sammanträdet. Till skillnad från vad som gäller för utskotten är det riksdagen som väljer ordförande och en eller flera vice ordföranden för revisorerna. Bestämmelsen att revisorerna därefter sammanträder på tider som de själva bestämmer är onödigt detaljerad. I praktiken fastställer revisorerna en sammanträdesplan i början av varje verksamhetsår. Vidare föreslår utskottet vissa språkliga justeringar i instruktionen.

Som finansutskottet påpekar kan arbetet inom Riksdagskommittén även komma att omfatta ändringar i instruktionen för revisorerna. Riksdagskommitténs arbete i denna del skall vara avslutat senast i maj år 2000. De ändringar som nu är aktuella inkräftar inte på Riksdagskommitténs arbete.

Lagförslagen

Lagförslagen har kommenterats ovan. Ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 2000, eftersom det är rimligt att ändringar rörande ansvar för revision sker vid ett årsskifte. Vidare bör följande påpekanden göras.

I 9 kap. 1 § riksdagsordningen anges att riksdagens förvaltning består av kammarkansliet, utskottens och EU-nämndens kanslier samt förvaltningskontoret (förs. 1997/98:RFK4, bet. 1997/98:KU34, SFS 1998:731). För tydlighetens skull bör beteckningen på lagen (1988:46) om revision av *riksdagsförvaltningen m.m.* ändras till lagen om revision av *riksdagens förvaltning och riksdagens myndigheter m.m.*

Den 1 januari 1995 ändrades regeringsformen så att andra än riksdagens ledamöter kan väljas till revisorer (SFS 1994:1470). Efter valet 1998 har denna möjlighet kommit att utnyttjas. Med anledning av detta bör en ändring i 19 § i revisorernas instruktion göras så att samma regler gäller för de revisorer som inte är riksdagsledamöter som för dem som är riksdagsledamöter. Ändringen bör träda i kraft den 1 juni 1999 och tillämpas från den 1 januari 1999.

Hemställan

Utskottet hemställer

att riksdagen antar i *bilaga 1* intagna förslag till

dels lag om ändring i lagen (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer,

dels lag om ändring i lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m.,

dels lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank,

dels lag om ändring i lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.

Stockholm den 2 mars 1999

På konstitutionsutskottets vägnar

Per Unckel

I beslutet har deltagit: Per Unckel (m), Göran Magnusson (s), Pär Axel Sahlberg (s), Barbro Hietala Nordlund (s), Kenneth Kvist (v), Jerry Martinger (m), Mats Berglind (s), Inger René (m), Kerstin Kristiansson (s), Tommy Waidelich (s), Mats Einarsson (v), Björn von der Esch (kd), Per Lager (mp), Åsa Torstensson (c), Helena Bargholtz (fp), Per-Samuel Nisser (m) och Inger Strömbom (kd).

1. Förslag till lag om ändring i lagen (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer

Härigenom föreskrivs i fråga om lag (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer

dels att 6, 8 och 13 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 2–4, 10, 16 och 19 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Riksdagens revisorer har till uppgift att på riksdagens vägnar granska den statliga verksamheten. Granskningen får också omfatta sådan verksamhet som staten bedriver i form av aktiebolag eller stiftelse, om verksamheten är reglerad i lag eller någon annan författning eller om staten som ägare eller genom tillskott av statliga anslagsmedel eller genom avtal eller på något annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten.

Har statsmedel tagits emot som bistånd till en viss verksamhet, får revisorerna granska hur dessa medel används, i den mån redovisningsskyldighet för medlen föreligger gentemot staten eller särskilda föreskrifter har meddelats om medlens användning. Vid sådan granskning skall revisorerna beakta de särskilda betingelser som kan gälla för verksamheten.

Revisorerna skall också utföra årlig revision av riksdagens förvaltning, Riksdagens ombudsmän, Riksbanken, Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond, Regeringskansliet samt Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning. Granskningen skall ske i enlighet med god revisionssed i syfte att bedöma om redovisningen och underlaget är tillförlitliga och räkenskaperna rättvisande samt om redovisningen och ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter. Revisorerna svarar för att intern revision sker av den egna myndigheten.

Den administrativa praxis som tillämpas vid regeringsarbetet är undantagen från revisorernas granskning.

Riksdagen kan besluta om särskilda uppgifter för revisorerna eller föreskriva att en viss verksamhet skall vara undantagen från revisorernas granskning.

3 §

Revisorernas granskning skall främst ta sikte på förhållanden med anknytning till statens budget men får också avse en bedömning av de statliga insatserna i allmänhet. Huvudintresset skall knytas till de resultat i stort som har uppnåtts inom olika verksamhetsområden.

I enlighet med första stycket skall revisorerna framför allt beakta frågor som är av mera väsentlig betydelse för den statsfinansiella och *förvaltningsekonomiska* utvecklingen eller som berör grunderna för det administrativa arbetets organisation och funktioner.

Revisorerna har rätt att uttala sig om behovet och angelägenheten av olika statliga åtaganden.

I enlighet med första stycket skall revisorerna framför allt beakta frågor som är av mera väsentlig betydelse för den statsfinansiella och *samhällsekonomiska* utvecklingen eller som berör grunderna för det administrativa arbetets organisation och funktioner.

4 §

Revisorerna skall påtala förhållanden som de anser otillfredsställande samt verka för att en god hushållning iakttas med statens medel och att statens tillgångar utnyttjas efter rationella grunder. De skall därvid fästa uppmärksamheten på möjligheter att öka statens inkomster, att spara på statens utgifter och att *effektivera det statliga förvaltningsarbetet*.

Syftet med granskningen skall vara att främja en sådan utveckling att staten *av sina insatser på skilda områden får det utbyte som med hänsyn till både kostnader och allmänna samhällsintressen är rimligt*.

Revisorerna skall påtala förhållanden som de anser otillfredsställande samt verka för att en god hushållning iakttas med statens medel och att statens tillgångar utnyttjas efter rationella grunder. De skall därvid fästa uppmärksamheten på möjligheter att öka statens inkomster, att spara på statens utgifter och att *effektivisera den statliga förvaltningen*.

Syftet med granskningen skall vara att främja en sådan utveckling att staten *med hänsyn till allmänna samhällsintressen får ett effektivt utbyte av sina insatser*.

10 §

Till grund för arbetet hos revisorerna skall det ligga en *granskningsplan* över de ärenden som närmare skall *undersökas*.

Granskningsplanen fastställs årligen av revisorerna, som också får besluta om granskning av ärenden som inte är upptagna på planen.

När granskningsplanen upprättas och när det i övrigt finns skäl till det, skall revisorerna samråda med riksdagens utskott om granskningsverksamheten.

Till grund för arbetet hos revisorerna skall det ligga en *verksamhetsplan och en plan* över de ärenden som närmare skall *granskas*.

Verksamhetsplanen och granskningsplanen fastställs årligen av revisorerna, som också får besluta om granskning av ärenden som inte är upptagna på planen.

16 §

Revisorerna skall senast den *15 oktober* varje år lämna riksdagen en berättelse över sin verksamhet. *Berättelsen skall avse tiden den 1 juli – den 30 juni*.

Revisorerna skall senast den *1 mars* varje år lämna riksdagen en *årsredovisning för det senaste budgetåret*.

19 §¹

Särskilda föreskrifter *finns* om arvoden till revisorerna och suppleanterna.

Under de resor och förrättningar som revisorerna och suppleanterna företar för sitt uppdrag skall de ha ersättning enligt lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter och tillämpningsföreskrifterna till denna.

När ersättningen skall beräknas enligt 3 § nämnda lag skall riksdagens hus i Stockholm anses som arbetsställe. Under tid då traktement inte utgår till revisorn eller suppleanten enligt 4 kap. 1 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter skall dock bostaden i hemorten anses som arbetsställe.

Särskilda föreskrifter om arvoden till revisorerna och suppleanterna *finns i lag (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ*.

Under de resor och förrättningar som revisorerna och suppleanterna företar för sitt uppdrag skall de ha ersättning enligt *4 och 5 kap. lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter och tillämpningsföreskrifterna till denna. Revisorernas och suppleanternas bostad på hemorten betraktas därvid som tjänsteställe.*

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1999 i fråga om 19 § och i övrigt den 1 januari 2000. Bestämmelserna i 19 § i sin nya lydelse tillämpas dock från och med den 1 januari 1999.

¹ Senaste lydelse 1995:800.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m.

dels att 5¹ och 8² §§ skall upphöra att gälla,

dels att rubriken till lagen samt 1, 2, 4, 6, 7 och 9 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om revision av riksdagsförvaltningen m.m.

Lag om revision av riksdagens förvaltning och riksdagens myndigheter m.m.

Revision av riksdagsförvaltningen utövas dels av riksdagens revisorer, dels av riksbankens revisionsenhet.

1 §³
Riksdagens förvaltning, Riksdagens ombudsmän, Riksdagens revisorer, Riksbanken samt Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond svarar var och en för sin internrevision.

Revision av Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond utövas dels av riksdagens revisorer, dels av revisionsansvarig inom fonden.

Utöver den granskning som Riksdagens revisorer genomför enligt lagen (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer skall de för varje avslutat räkenskapsår granska Riksbankens tillstånd, styrelse och förvaltning samt verksamheten vid den inre riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond.

2 §⁴
Riksdagens revisorer skall för varje avslutat räkenskapsår granska Riksbankens tillstånd, styrelse och förvaltning samt verksamheten vid riksdagens förvaltning, Riksdagens ombudsmän och Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond.
Riksdagens finansutskott svarar för att revision sker av Riksdagens revisorer.

I lagen (1988:1385) om Sveriges Riksbank finns bestämmelser om det ansvar som fullmäktige i riksbanken har för revisionen av den egna myndigheten. Motsvarande bestämmelser finns i vad gäller den inre riksdagsförvaltningen i lagen (1983:1061) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor och i vad gäller

4 §⁵
I 9 kap. 2 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank finns bestämmelser om det ansvar som fullmäktige i Riksbanken har för internrevisionen av den egna myndigheten. Motsvarande bestämmelser finns i vad gäller riksdagens förvaltning i 3 § lagen (1983:1061) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor, i

¹ Senaste lydelse 1994:1070.

² Senaste lydelse 1988:1389.

³ Senaste lydelse 1988:1389.

⁴ Senaste lydelse 1994:1070.

⁵ Senaste lydelse 1988:1389.

Riksbankens jubileumsfond i stadgarna (RFS 1988:1) för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond.

vad gäller Riksdagens revisorer i 2 § lag (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer, i vad gäller Riksdagens ombudsmän i 12 § lag (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän och i vad gäller Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond i 10 § stadgarna (RFS 1988:1) för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond.

6 §⁶

Den revision som utövas av riksbankens revisionsenhet och inom Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond skall främst inriktas på att bedöma om redovisningen är rättvisande och i enlighet med god redovisningssed.

Internrevisionen skall främst inriktas på att bedöma om redovisningen är rättvisande och i enlighet med god redovisningssed.

7 §⁷

Myndigheterna respektive Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond fastställer revisionsplan var och en för sin verksamhet.

Det ankommer på chefen för riksbankens revisionsenhet och revisionsansvarig inom Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond att efter samråd med riksdagens revisorer utarbeta revisionsplaner.

Riksdagens förvaltning, Riksdagens ombudsmän, Riksbanken samt Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond fastställer revisionsplan var och en för sin verksamhet efter samråd med Riksdagens revisorer.

9 §⁸

Chefen för riksbankens revisionsenhet och revisionsansvarig vid Riksbankens jubileumsfond skall, när anledning därtill föreligger, omedelbart och direkt till riksdagens revisorer anmäla förhållanden som framkommit vid eller har samband med revisionen. Han skall årligen, samtidigt med att riksbanken och stiftelsen avger föreskriven berättelse över sin verksamhet, till riksdagens revisorer avlämna rapport om den av honom ledda revisionsverksamheten.

Revisionsansvariga vid riksdagens förvaltning, Riksdagens ombudsmän, Riksbanken samt vid Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond skall, när anledning därtill föreligger, omedelbart och direkt till Riksdagens revisorer anmäla förhållanden som framkommit vid eller har samband med internrevisionen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

⁶ Senaste lydelse 1988:1389.

⁷ Senaste lydelse 1988:1389.

⁸ Senaste lydelse 1988:1389.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1988:1385)¹ om Sveriges riksbank att 9 kap. 2 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.
2 §

Vid huvudkontoret skall det finnas en revisionsenhet samt de övriga enheter som Riksbanken beslutar.

Verksamheten vid revisionsenheten leds av fullmäktige, om inte annat följer av lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m.

Verksamheten vid revisionsenheten leds av fullmäktige, om inte annat följer av lagen (1988:46) om revision av riksdagens förvaltning och riksdagens myndigheter m.m.

Fördelningen av ärenden mellan enheterna skall framgå av den arbetsordning som avses i 4 §.

Revisionsenheten vid Riksbanken utför också revision av Riksdagens förvaltningskontor, Riksdagens ombudsmän och Riksdagens revisorer enligt revisionsplaner som fastställs av respektive myndighet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

¹ Riksbankslagen omtryckt 1999:19.

Härigenom föreskrivs i fråga om lag (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän att 12 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §

Enligt 8 kap. 10 § riksdagsordningen är chefsjustitieombudsmannen administrativ chef och bestämmer inriktningen i stort av verksamheten. Han skall i arbetsordning meddela bestämmelser om organisationen av verksamheten och fördelningen av ärendena mellan ombudsmännen.

Chefsjustitieombudsmannen svarar för att intern revision av myndigheten sker.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

Inledning

Konstitutionsutskottet instämde i det av riksdagen godkända betänkandet 1997/98:KU27 (s. 42) i talmanskonferensens bedömning att det kan vara skäl att pröva frågan om utformningen av riksdagens kontrollmakt på det ekonomiska området, sedan ytterligare erfarenhet vunnits beträffande uppföljning och utvärdering. KU anförde vidare:

”Vissa begränsade frågor såsom Revisionsutredningens förslag om revisionen av Hovstaterna och internrevisionen inom riksdagsförvaltningen samt en översyn av revisorernas instruktion kan däremot göras i samarbete mellan KU och finansutskottet under nästa riksmöte.”

I konstitutionsutskottets betänkande 1998/99:KU1 föreslås att Riksdagens revisorer skall svara för den årliga revisionen av Hovstaterna fr.o.m. budgetåret 1999.

Beträffande följande frågor bereder konstitutionsutskottet härmed finansutskottet tillfälle att yttra sig:

- internrevisionen av riksdagen och dess myndigheter,
- externrevisionen av Riksdagens revisorer,
- instruktionen för Riksdagens revisorer.

I det följande lämnas en redogörelse för de tre frågorna samt konstitutionsutskottets preliminära bedömning. Ändringarna bör träda i kraft den 1 januari år 2000. För ytterligare underlag hänvisas till Revisionsutredningens förslag (PM Riksdagens revisorer och Riksrevisionsverket 1997-06-04, Slutskrivelse 1997-10-10 samt bilaga 7 till slutskrivelsen: Internrevision av riksdagsförvaltningen).

Internrevision av riksdagen och dess myndigheter

I enlighet med lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m. och lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank utför i dag revisionsenheten vid Riksbanken internrevision av Riksdagens förvaltningskontor, Riksdagens ombudsmän (JO) och av Riksdagens revisorer.

Revisionsutredningen behandlade frågan om internrevision av riksdagsförvaltningen dels i utredningens slutskrivelse till talmanskonferensen (s.13), dels i utredningens bilaga 7 Internrevision av riksdagsförvaltningen. Enligt utredningen bör det framgå i lag att det är den inre riksdagsförvaltningen respektive myndigheterna själva som svarar för sin internrevision – oavsett hur uppgiften fullgörs. Utredningen förde inte fram något skarpt förslag i

frågan om hur internrevisionen bör organiseras, men i nämnda bilaga redovisade utredningen ett beslutsunderlag för berörda myndigheter.

1998/99:KU16
Bilaga 2

Riksbanken framförde till Revisionsutredningen att Riksbanken för sin del har bedömt att med den nya organisation och den nya roll som banken kommer att få är uppgiften att sköta internrevisionen av riksdagens förvaltning mindre lämplig. Enligt Riksbanken bör banken därför upphöra med internrevisionsuppgiften för riksdagens förvaltning och övriga riksdagsmyndigheter (dvs. Riksdagens ombudsmän och Riksdagens revisorer).

Utskottets överväganden

För Riksdagens förvaltningskontor gäller redan att det anges i instruktionen att kontoret svarar för den egna internrevisionen. En motsvarande bestämmelse bör införas i instruktionen för Riksdagens ombudsmän och i instruktionen för Riksdagens revisorer. Även i lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m. bör det anges att det är berörd myndighet som själv svarar för sin internrevision.

När det sedan gäller hur och av vem som internrevisionen bör utföras anser utskottet att detta inte bör regleras i lag. Någon närmare reglering i lag av internrevisionens utförande är således inte behövlig. Självfallet skall internrevisionen bedrivas i enlighet med god sed på området. Det är därför inte lämpligt att, som för närvarande är fallet, Riksbankens revisionsenhet utför internrevision av Riksdagens revisorer, samtidigt som Riksdagens revisorer är externrevisor för Riksbanken. En möjlighet är att Riksdagens förvaltningskontor, tillsammans med Riksdagens revisorer och Riksdagens ombudsmän, upphandlar den interna revisionen. Om myndigheterna finner någon annan lösning mer lämplig bör det dock inte finnas några hinder för detta så länge de allmänna kraven på internrevisionen är uppfyllda.

Externrevisionen av Riksdagens revisorer

Riksdagens revisorer svarar i dag för den årliga externrevisionen av riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän, Riksbanken, Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond. I dessa avseenden är inga förändringar aktuella.

Men Riksdagens revisorer svarar också för externrevisionen av den egna myndigheten. Revisionen sker genom att Riksdagens revisorer själva upphandlar externrevision av en revisionsbyrå. Revisionsutredningen ansåg att Riksdagens revisorers ansvar för externrevision av den egna myndigheten innebär ett förhållande som inte kan anses vara lämpligt.

Revisionsutredningen diskuterade olika möjliga lösningar av vilket organ som skulle ansvara för externrevisionen av Riksdagens revisorer (PM Riksdagens revisorer och Riksrevisionsverket 1997-06-04 s. 69). Mot riksdagens förvaltningsstyrelse talade att Riksdagens revisorer är externrevisor för riksdagsförvaltningen. Mot finansutskottet (och konstitutionsutskottet) talade att utskotten i huvudsak är beredande organ för kammarens beslut och inte bör åläggas uppgifter som är av väsentligt annan karaktär. Utredningen fann att

talmanskonferensen var det mest lämpliga alternativet. Talmanskonferensen är organisatoriskt ett organ som står över Riksdagens revisorer och har därför möjlighet att ta sig an de problem som skulle kunna uppstå.

1998/99:KU16
Bilaga 2

Utskottets överväganden

Talmanskonferensen är i huvudsak ett rådgivande organ åt talmannen och har avgränsade befogenheter i riksdagens interna arbete. Den mest lämpliga lösningen synes snarare vara att finansutskottet ansvarar för upphandlingen av externrevisionen av Riksdagens revisorer. Finansutskottet bereder ärenden om Riksdagens revisorer, och kan ta hjälp av förvaltningskontoret i upphandlingen av externrevision. Den revisionsbyrå (motsvarande) som erhåller uppdraget utför externrevisionen och delger Riksdagens revisorer och finansutskottet revisionsrapporten. Om den externa revisionen anmärker på något kan finansutskottet ta upp detta i t.ex. sin behandling av Riksdagens revisorers årsredovisning eller sin behandling av anslaget för Riksdagens revisorer.

Lagreglering bör ske i lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m.

Riksdagens förvaltningsanslag bör täcka kostnaderna för externrevisionen av Riksdagens revisorer. I dag belastar dessa kostnader Riksdagens revisorers anslag.

Instruktionen för Riksdagens revisorer

Revisionsutredningen föreslog vissa ändringar av lagen (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer (slutskrivelsen s. 9–11). Enligt Revisionsutredningen bör instruktionen för Riksdagens revisorer vara tydlig när det gäller omfattningen av revisorernas ansvar. Således föreslog utredningen ett nytt tredje stycke i 2 §:

Revisorerna skall också utföra årlig revision av riksdagsförvaltningen, Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond, Regeringskansliet samt Ståthållarämbetet och Husgerådskammaren. Granskningen skall ske i enlighet med god revisionsred i syfte att bedöma om redovisningen och underlaget är tillförlitliga och räkenskaperna rättvisande samt om redovisningen och ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter. Revisorerna skall dock inte utföra revision av den egna myndigheten.

Utredningen ifrågasatte om det behövs avdelningar för revisorernas arbete och ansåg att det är en fråga som revisorerna själva bör ta ställning till. Utredningen föreslog således att instruktionens föreskrift om att revisorerna skall vara indelade i tre avdelningar skall tas bort. Vidare ansåg utredningen att instruktionen borde ändras med hänsyn till att det statliga budgetåret numera omfattar kalenderåret.

Utskottets överväganden

1998/99:KU16
Bilaga 2

De av Revisionsutredningen föreslagna ändringarna i revisorernas instruktion bör genomföras. Vidare bör följande stycke tas bort (6 §):

Revisorerna kallas till sammanträde av talmannen så snart val av revisorerna har förrättats. Därefter sammanträder de på tider som de själva bestämmer.

Utskotten kallas av talmannen till sitt första sammanträde, men för Riksdagens revisorer, som ju är en myndighet och inte ett utskott, är det i praktiken ordföranden som kallar till det första sammanträdet. Det finns också en bestämmelse att revisorerna därefter sammanträder på tider som de själva bestämmer. En sådan bestämmelse är för detaljerad för att ha i en lag. I praktiken fastställer revisorerna en sammanträdesplan i början av varje verksamhetsår.

Vidare föreslås vissa språkliga justeringar i instruktionen. Förslagen framgår nedan.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

I anslutning till 12 kap. 7 § första stycket regeringsformen meddelas i denna lag *föreskrifter* för riksdagens revisorer.

I anslutning till 12 kap. 7 § första stycket regeringsformen meddelas i denna lag *instruktion* för Riksdagens revisorer.

2 §

Riksdagens revisorer har till uppgift att på riksdagens vägnar granska den statliga verksamheten. Granskningen får också omfatta sådan verksamhet som staten bedriver i form av aktiebolag eller stiftelse, om verksamheten är reglerad i lag eller någon annan författning eller om staten som ägare eller genom tillskott av statliga anslagsmedel eller genom avtal eller på något annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten.

Har statsmedel tagits emot som bistånd till en viss verksamhet, får revisorerna granska hur dessa medel används, i den mån redovisningsskyldighet för medlen föreligger gentemot staten eller särskilda föreskrifter har meddelats om medlens användning. Vid sådan granskning skall revisorerna beakta de särskilda betingelser som kan gälla för verksamheten.

Revisorerna skall också utföra årlig revision av riksdagens förvaltning, Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond, Regeringskansliet samt Ståthållarämbetet och Husgerådskammaren. Granskningen skall ske i enlighet med god revisionssed i syfte att bedöma om redovisningen och underlaget är tillförlitliga och räkenskaperna rättvisande samt om redovisningen och ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter. Revisorerna skall dock inte utföra årlig revision av den egna myndigheten.

Den administrativa praxis som tillämpas vid regeringsarbetet är undantagen från revisorernas granskning.

Riksdagen kan besluta om särskilda uppgifter för revisorerna eller föreskriva att en viss verksamhet skall vara undantagen från revisorernas granskning.

3 §

Revisorernas granskning skall främst ta sikte på förhållanden med anknytning till statens budget men får också avse en bedömning av de statliga insatserna i allmänhet. Huvudintresset skall knytas till de resultat i stort som har uppnåtts inom olika verksamhetsområde

I enlighet med första stycket skall revisorerna framför allt beakta frågor som är av mera väsentlig betydelse för den statsfinansiella och *förvaltningsekonomiska* utvecklingen eller som berör grunderna för det administrativa arbetets organisation och funktioner.

I enlighet med första stycket skall revisorerna framför allt beakta frågor som är av mera väsentlig betydelse för den statsfinansiella och *samhälls-ekonomiska* utvecklingen eller som berör grunderna för det administrativa arbetets organisation och funktioner.

Revisorerna har rätt att uttala sig om behovet och angelägenheten av olika statliga åtaganden.

4 §

Revisorerna skall påtala förhållanden som de anser otillfredsställande samt verka för att en god hushållning iaktas med statens medel och att statens tillgångar utnyttjas efter rationella grunder. De skall därvid fästa uppmärksamheten på möjligheter att öka statens inkomster, att spara på statens utgifter och att *effektivera det statliga förvaltningsarbetet*.

Syftet med granskningen skall vara att främja en sådan utveckling att staten av *sina insatser på skilda områden får det utbyte som med hänsyn till både kostnader och allmänna samhällsintressen är rimligt*.

Revisorerna skall påtala förhållanden som de anser otillfredsställande samt verka för att en god hushållning iaktas med statens medel och att statens tillgångar utnyttjas efter rationella grunder. De skall därvid fästa uppmärksamheten på möjligheter att öka statens inkomster, att spara på statens utgifter och att *effektivisera den statliga förvaltningen*.

Syftet med granskningen skall vara att främja en sådan utveckling att staten *med hänsyn till allmänna samhällsintressen får ett effektivt utbyte av sina insatser*.

6 §

Revisorerna kallas till sammanträde av talmannen så snart val av revisorerna har förrättats. Därefter sammanträder de på tider som de själva bestämmer.

8 §

Ärendena skall beredas på tre avdelningar. Varje avdelning består av fyra revisorer och fyra suppleanter.

Ordföranden och vice ordförandena skall vara ordförande på var sin avdelning. Om avdelningarnas sammansättning i övrigt beslutar revisorerna.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

Till grund för arbetet hos revisorer-
na skall det ligga en *granskningsplan*
över de ärenden som närmare skall
undersökas.

Granskningsplanen fastställs årlig-
en av revisorererna, som också får
besluta om granskning av ärenden
som inte är upptagna på planen.

När granskningsplanen upprättas och det i övrigt finns skäl till det, skall re-
visorerna samråda med riksdagens utskott om granskningsverksamheten.

Till grund för arbetet hos revisorer-
na skall det ligga en *granskningsplan*
över de ärenden som närmare skall
undersökas.

*Verksamhetsplanen och gransk-
ningsplanen* fastställs årligen av revi-
sorerna, som också får besluta om
granskning av ärenden som inte är
upptagna på planen.

13 §

*Ordföranden och vice ordförän-
dena skall vara ordförande på var sin
avdelning. Om avdelningarnas sam-
mansättning i övrigt beslutar reviso-
rerna.*

16 §

Revisorerna skall senast den 15 ok-
tober varje år lämna riksdagen en
*berättelse över sin verksamhet. Berät-
telsen skall avse tiden den 1 juli–den
30 juni*

Revisorerna skall senast den 1 mars
varje år lämna riksdagen en *årsredo-
visning avseende det gångna kalen-
deråret.*

19 §

Särskilda föreskrifter finns om arvoden till revisorererna och suppleanterna.

Under de resor och förrättningar som revisorererna och suppleanterna fö-
retar för sitt uppdrag skall de ha ersättning enligt lagen (1994:1065) om
ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter och tillämpningsföreskrifter-
na till denna.

När ersättningen skall beräknas en-
ligt 3 § nämnda lag skall riksdagens
hus i Stockholm anses som arbets-
ställe. Under tid då traktamente inte
utgår till revisorn eller suppleanten
enligt 4 kap. 1 § lagen (1994:1065)
om ekonomiska villkor för riksdagens
ledamöter skall dock bostaden i hem-
orten anses som arbetsställe.

När ersättningen skall beräknas en-
ligt 5 kap. 3 § nämnda lag skall riks-
dagens hus i Stockholm anses som
arbetsställe. Under tid då traktamente
inte utgår till revisorn eller supplean-
ten enligt 4 kap. 1 § lagen (1994:
1065) om ekonomiska villkor för
riksdagens ledamöter skall dock bo-
staden i hemorten anses som arbets-
ställe.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har genom beslut den 10 december 1998 berett finansutskottet tillfälle att yttra sig över en promemoria av den 8 december 1998 benämnd Vissa revisionsfrågor.

I promemorian behandlas tre frågor som aktualiserades av Riksdagens revisionsutredning och som för närvarande bereds inom konstitutionsutskottet. Det gäller frågorna om internrevision av riksdagen och dess myndigheter, externrevision av Riksdagens revisorer samt vissa ändringar i lagen (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer. De föreslagna förändringarna förutsätts träda i kraft den 1 januari år 2000.

Internrevision av riksdagen och dess myndigheter

Enligt finansutskottets uppfattning är det viktigt att internrevisionen för riksdagen och dess organ bedrivs med en hög ambitionsnivå och att en självständig granskning kommer till stånd. Enligt utskottet talar vidare mycket för att, som också framhålls i promemorian, motsvarande regler om internrevision som för närvarande finns i instruktionen för Riksdagens förvaltningskontor även införs i instruktionerna för Riksdagens ombudsmän och för Riksdagens revisorer. Därigenom klargörs att det är respektive myndighet som själv svarar för den egna internrevisionen. Utskottet delar också den uppfattning som framförs i promemorian om att de närmare formerna för internrevisionens bedrivande ej bör lagregleras. Utskottet konstaterar att kostnaderna för internrevisionen genom de föreslagna förändringarna fortsättningsvis skall bäras av respektive myndighet.

Externrevision av Riksdagens revisorer

Det är enligt finansutskottet betydelsefullt att riksdagen försäkrar sig om en oberoende och högkvalitativ extern revision av riksdagens eget revisionsorgan. Mot denna bakgrund är det, som också Riksdagens revisionsutredning understrukit, lämpligt att något annat organ än Riksdagens revisorer själva upphandlar denna revision. Den nuvarande ordningen bör därför inte behållas.

När det gäller frågan var ansvaret skall ligga för att den aktuella externa revisionen kommer till utförande har olika alternativ övervägts. Enligt promemorian är den mest lämpliga lösningen att finansutskottet ansvarar för upphandlingen av externrevisionen för Riksdagens revisorer. Revisionsutredningen ansåg å sin sida att talmanskonferensen var det mest lämpliga alternativet. Som skäl till detta angavs att talmanskonferensen är ett för riksdagen övergripande organ. En annan möjlig lösning var enligt utredningen riksdagens förvaltningsstyrelse. Mot denna lösning talade emellertid, ansåg utredningen, att Riksdagens revisorer är externrevisor för riksdagsförvalt-

ningen. Utredningen angav även finansutskottet (eller konstitutionsutskottet) som ett möjligt alternativ men ansåg samtidigt att utskottens roll som beredande organ för kammarens beslut talade mot en sådan lösning.

Enligt finansutskottets mening har samtliga diskuterade alternativ såväl fördelar som nackdelar. Utskottet kan ställa sig bakom det som sägs i promemorian om att finansutskottet bör ta ansvaret för att den aktuella upphandlingen kommer till stånd, bl.a. mot bakgrund av att utskottet bereder ärenden om Riksdagens revisorer och i detta sammanhang kan ta upp eventuella anmärkningar från den externa revisionen. Utskottet vill samtidigt peka på att frågan om den framtida parlamentariska ledningsorganisationen i riksdagen för närvarande utreds av den nyligen tillsatta Riksdagskommittén. Det kan enligt utskottet mot denna bakgrund inte uteslutas att frågan om ansvaret för den externa revisionen av Riksdagens revisorer ånyo kan behöva prövas.

Utskottet tillstyrker med det anförda förslaget i promemorian och att ändringar som en följd därav görs i lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m. Utskottet delar också uppfattningen att kostnaderna för externrevisionen av Riksdagens revisorer fortsättningsvis bör täckas av anslaget för riksdagens förvaltningskostnader och inte som för närvarande av anslaget till Riksdagens revisorer.

Instruktionen för Riksdagens revisorer

I promemorian föreslås ändringar i lagen (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer med syfte att tydliggöra revisoreernas ansvarsområde. Därutöver förordas bl.a. en förenklad reglering i lagen av revisorerernas arbetsformer samt vissa språkliga justeringar. Förslagen bygger i allt väsentligt på Revisionsutredningens arbete. Finansutskottet tillstyrker förslagen. Utskottet vill i sammanhanget understryka att arbetet inom Riksdagskommittén även kan komma att omfatta ändringar i instruktionen för revisorererna. Lagen faller inom finansutskottets beredningsområde. Av samordningsskäl bör det ankomma på konstitutionsutskottet att för kammaren framlägga de nu aktuella förslagen till lagändringar.

Stockholm den 2 februari 1999

På finansutskottets vägnar

Jan Bergqvist

I beslutet har deltagit: Jan Bergqvist (s), Mats Odell (kd), Lars Tobisson (m), Bengt Silfverstrand (s), Lisbet Calner (s), Johan Lönnroth (v), Lennart Hedquist (m), Sonia Karlsson (s), Fredrik Reinfeldt (m), Sven-Erik Österberg (s), Siv Holma (v), Per Landgren (kd), Anna Åkerhielm (m), Matz Hammarström (mp), Karin Pilsäter (fp), Kjell Nordström (s) och Rolf Kenneryd (c).

Sammanfattning.....	1
Inledning.....	1
Internrevision av riksdagen och dess myndigheter	2
Revisionsutredningen	2
Finansutskottets yttrande.....	3
Konstitutionsutskottets bedömning	3
Externrevision av Riksdagens revisorer.....	4
Revisionsutredningen	4
Finansutskottets yttrande.....	4
Konstitutionsutskottets bedömning	5
Instruktionen för Riksdagens revisorer	5
Revisionsutredningen	5
Finansutskottets yttrande.....	6
Konstitutionsutskottets bedömning	6
Lagförslagen	7
Hemställan	7
Bilaga 1 Utskottets lagförslag.....	8
1. Förslag till lag om ändring i lagen (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer	8
2. Förslag till lag om ändring i lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m.....	11
3. Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank.....	13
4. Förslag till lag om ändring i lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän	14
Bilaga 2 Promemoria om vissa revisionsfrågor från konstitutions- utskottet till finansutskottet.....	15
Bilaga 3 Finansutskottets yttrande 1998/99:FiU2y	22